

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Valmieras novada pašvaldības 2023.gada 26.oktobra saistošajiem noteikumiem Nr.105

“Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā”

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Informācija
Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>2023.gada 1.janvārī stājoties spēkā Pašvaldību likumam un zaudējot spēku likumam “Par pašvaldībām”, uz likuma “Par pašvaldībām” 43.panta trešās daļas pilnvarojuma izdotie Valmieras novada pašvaldības (turpmāk - Pašvaldība) 2021.gada 26.augusta saistošie noteikumi Nr.7 “Par mājsaimniecības atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālās palīdzības pabalstiem Valmieras novada pašvaldībā”, Valmieras novada domes 2021.gada 26.augusta saistošie noteikumi Nr.8 "Par materiālo atbalstu Valmieras novada pašvaldībā" un Valmieras novada domes 2021.gada 26.augusta saistošie noteikumi Nr.9 "Par Valmieras novada pašvaldības pabalstu bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, audžuģimenei un daudzbērnu ģimenei" zaudē savu tiesisko pamatu. Ņemot vērā, ka grozījumu apjoms, kas būtu veicams, lai apvienotu minētos noteikumos vienos noteikumos, pārsniedz pusi no spēkā esošo normu apjoma, nepieciešams izdot jaunus saistošos noteikumus "Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā" (turpmāk – Noteikumi).</p> <p>Noteikumi nosaka sociālās palīdzības pabalstu, brīvprātīgās iniciatīvas pabalstu, pabalstu audžuģimenēm un sociālo garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem saņemšanas kārtību, apmēru un personu grupas, kuras ir tiesīgas saņemt pabalstus Valmieras novadā.</p> <p>Noteikumi sagatavoti atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3.panta otrai daļai, 36.panta sestajai daļai, likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumā risināšanā" 25.² panta pirmajai un piektajai daļai, Pašvaldību likuma 44.panta pirmajai un otrajai daļai, Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" (turpmāk – MK noteikumi Nr.857) 22., 27., 30., 31. un 31.¹ punktam un Ministru kabineta 2018.gada 26.jūnija noteikumu Nr.354 "Audžuģimenes noteikumi" 78.punktam.</p>
Fiskālā ietekme pašvaldības budžetu uz	Noteikumos noteiktie sociālās palīdzības pabalstu, brīvprātīgās iniciatīvas pabalstu un pabalstu audžuģimenēm apmēri mainīti netiek, bet tiek noteikts jauns brīvprātīgās iniciatīvas pabalsts – pabalsts par aizgādņa pienākumu pildīšanu. Valmieras novada

Bāriņtiesas (turpmāk - Bāriņtiesa) pārraudzībā atrodas 84 aktīvas administratīvās lietas par aizgādņa iecelšanu pilngadīgai personai, kurām vispārējās jurisdikcijas tiesa ir ierobežojusi rīcībspēju un nodibinājusi aizgādību. No tām 43 personas dzīvo mājās aizgādņa aprūpē, bet 41 persona dzīvo sociālās aprūpes centrā vai atrodas ārstniecības iestādē.

Pabalsta par aizgādņa pienākumu pildīšanu apmērs ir 250 *euro* gadā. Tādējādi, lai varētu nodrošināt Noteikumos noteikto pabalstu par aizgādņa pienākumu pildīšanu, prognozējams, ka 2025.gadā papildus būs nepieciešami aptuveni 21 000 *euro*, jo par 2024.gadu minētais pabalsts tiks izmaksāts 2025.gada sākumā.

MK noteikumu Nr.857 22.punktā noteikts, ka pašvaldības saistošajos noteikumos ir tiesīgas noteikt papildu atvieglojumus bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kā arī pilngadību sasniegušajam bērnam. Noteikumos tiek noteikts jauns pabalsta veids bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam - ēdināšanas pabalsts, kas tiek piešķirts bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš klātienē apgūst pirmsskolas izglītības, pamatizglītības, vidējās izglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmu izglītības iestādē, kas atrodas ārpus Valmieras novada administratīvās teritorijas. Šobrīd 28 bāreņi un bez vecāku gādības palikuši bērni atrodas ārpus Valmieras novada administratīvās teritorijas. Tādējādi, lai varētu nodrošināt bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam Noteikumos noteikto ēdināšanas pabalstu, prognozējams, ka 2024.gadā papildus būs nepieciešami aptuveni 30 000 *euro*.

Likuma "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 25.² panta piektajā daļā noteikts, ka pašvaldības dome saistošajos noteikumos paredz kārtību, kādā izmaksājams mājokļa pabalsts bez vecāku gādības palikušam bērnam. Šī pabalsta apmēru Pašvaldība nosaka, ievērojot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktos mājokļa pabalsta aprēķināšanas noteikumus. Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 36.panta piektajai daļai, Ministru kabinets nosaka mājokļa pabalsta aprēķināšanas, piešķiršanas un izmaksas kārtību un izdevumu pozīciju minimālās normas mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai. Pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt labvēlīgākus nosacījumus attiecībā uz izdevumu pozīciju normām. Pašvaldība Noteikumos nav noteikusi labvēlīgākus nosacījumus attiecībā uz izdevumu pozīciju normām mājokļa pabalsta piešķiršanai bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam.

MK noteikumu Nr.857 27., 30., 31. un 31.¹ punktā noteikti atbalsta (pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai, pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei, pabalsts ikmēneša izdevumiem) minimālie apmēri bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas. Noteikumi nosaka, ka bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam pabalsti tiek izmaksāti MK noteikumos Nr.857 paredzētajā minimālajā apmērā, izņemot pabalstu ikmēneša izdevumiem, ko piešķir pilngadību sasniegušam bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, kurš mācās vispārējās vai

	<p>profesionālās izglītības iestādē un apgūst vispārējās pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības vai profesionālās pamatzglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmu - vai augstākās izglītības iestādē, nosakot pabalsta apmēru - 25 procenti (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i> - 157 <i>euro</i>, līdzšinējo 150 <i>euro</i> vietā) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas (626,57 <i>euro</i>) uz vienu ekvivalento patērētāju mēnesī un personām ar invaliditāti 35 procenti (noapaļots līdz pilniem <i>euro</i> – 219 <i>euro</i>, līdzšinējo 200 <i>euro</i> vietā) no Centrālās statistikas pārvaldes publicētās aktuālās minimālo ienākumu mediānas.</p> <p>Ievērojot minēto un ņemot vērā to, ka daudzu pabalstu apmērs tiek piesaistīts minimālai ienākumu mediānai, kas 2024.gadā palielināsies, secināms, ka, lai varētu nodrošināt Noteikumos noteiktos pabalstus 2024.gadā, prognozējams, ka tiks izlietots par aptuveni 30 000 <i>euro</i> vairāk, nekā tika izlietots 2023.gadā, savukārt 2025.gadā papildus būs nepieciešami aptuveni <u>21 000 <i>euro</i></u> (aizgādņa pabalstam).</p> <p>Noteikumu izpilde tiks īstenota esošo cilvēkresursu ietvaros, papildu resursi, lai nodrošinātu Noteikumu izpildi, nav nepieciešami. Noteikumu īstenošanai finansējums ik gadu tiks paredzēts Pašvaldības budžetā.</p>
<p>Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>Noteikumi attiecas uz sabiedrībai nozīmīgas jomas regulējumu – pamatvajadzības, sociālā palīdzība, Pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti, sociālās garantijas bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam, pabalsti audžuģimenei.</p> <p>Noteikumu ietekmju vērtējums: sociālā ietekme – tieša ietekme, Noteikumi paredz, ka Pašvaldības iedzīvotājiem tiks sniegts finansiāls atbalsts pabalstu veidā, kas uzlabos Pašvaldības iedzīvotāju sociālo situāciju un dzīves kvalitāti; ietekme uz vidi – nav tiešas ietekmes; ietekme uz iedzīvotāju veselību – pozitīvi vērtējama, jo Pašvaldība mazaizsargātajām personu grupām sniegs atbalstu veselības aprūpes nodrošināšanai, daļēji sedzot izdevumus par medicīniskiem izdevumiem, kas uzlabos cilvēku veselību; ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā – nav tiešas ietekmes.</p>
<p>Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>Lai saņemtu Noteikumos noteiktos pabalstus, personai jāvēršas Valmieras novada Sociālo lietu pārvaldē (turpmāk - Pārvalde) vai Valmieras novada Dzimtsarakstu nodaļā (turpmāk – Dzimtsarakstu nodaļa) ar iesniegumu, izņemot, lai saņemtu pabalstus audžuģimenei.</p> <p>Iesnieguma veidlapu var iesniegt gan klātienē Pārvaldes vai Dzimtsarakstu nodaļas telpās, gan nosūtot uz iestādes oficiālo elektronisko adresi, izmantojot valsts pārvaldes pakalpojumu portālu www.latvija.gov.lv, vai, parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, nosūtot uz Pārvaldes vai dzimtsarakstu nodaļas elektronisko pasta adresi slp@valmierasnovads.lv vai dzimtsaraksti@valmierasnovads.lv. Bāriņtiesa katru gadu līdz 1.februārim informē Pārvaldi par iepriekšējā gadā pieņemtajiem lēmumiem par aizgādņa atcelšanu, atlaišanu vai atstādināšanu no aizgādņa pienākumu pildīšanas.</p>

	<p>Lēmumu par Noteikumos noteikto pabalstu piešķiršanu Pārvalde pieņem viena mēneša laikā, izņemot lēmumu par krīzes pabalstu un lēmumu par pabalstu bērna piedzimšanas gadījumā un par apbedīšanu pabalstu.</p> <p>Pārvaldes un Dzimtsarakstu nodaļas lēmumus Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā var apstrīdēt Pašvaldības domē.</p> <p>Pašvaldības domes lēmumu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.</p>
Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	<p>Noteikumi izstrādāti, lai noteiktu sociālās palīdzības pabalstu, brīvprātīgās iniciatīvas pabalstu, pabalstu audžuģimenēm un sociālo garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem saņemšanas kārtību, apmēru un personu grupas, kuras ir tiesīgas saņemt pabalstus Valmieras novadā.</p> <p>Noteikumu īstenošana neietekmēs Pašvaldībai pieejamos cilvēkresursus, jo nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide.</p>
Informācija par izpildes nodrošināšanu	<p>Noteikumu izpildē iesaistīta Pārvalde, Dzimtsarakstu nodaļa un Bāriņtiesa.</p> <p>Nav paredzēta jaunu institūciju izveide vai esošo likvidācija, reorganizācija. Izpildei nepieciešami resursi tiek paredzēti Pašvaldības budžeta ietvaros.</p>
Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	<p>Noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai.</p>
Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	<p>Saistošo noteikumu izstrādes procesā notikušas sarunas ar Dzimtsarakstu nodaļu un Bāriņtiesu.</p> <p>Atbilstoši Pašvaldību likuma 46.panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai saistošo noteikumu projekts publicēts Valmieras novada pašvaldības mājaslapā: www.valmierasnovads.lv, sadaļā "Sabiedrība" - "Sabiedrības līdzdalība" - "Publiskās apspriešanas" - "Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas".</p> <p>Viedokļa izteikšanas termiņš noteikts divas nedēļas no publicēšanas dienas. Publikācijā norādītajā laika periodā netika saņemti viedokļi. Pēc publikācijā norādītā laika perioda beigām saņemts viens viedoklis no SIA "Izglītības un attīstības centrs Universum", kurā norādīts, ka <i>"atbalsts un tā piešķiršanas kārtība, šajā gadījumā ēdināšanas pabalsts, ko pašvaldība sniedz savā teritorijā atsevišķām konkrētām iedzīvotāju grupām, jābūt regulētiem ar vieniem un tiem pašiem saistošajiem noteikumiem nevis kā tas ir šobrīd"</i> un <i>"iedzīvotāju grupām, kas pārstāv privātās izglītības iestādes (bērni ar invaliditāti un bērni no daudzbērnu ģimenēm) tiek radīta sajūtu, ka šīs ģimenes tiek nepamatoti uzskatītas par pabalstu un palīdzības saņēmējiem, kuriem katru mēnesi jānododas uz Sociālo lietu pārvaldi"</i>.</p> <p>SIA "Izglītības un attīstības centrs Universum" viedoklis nav ticis ņemts vērā, jo Valmieras novada domes 2021.gada 26.augusta saistošo noteikumu Nr.11 "Par ēdināšanas maksas atvieglojumiem Valmieras novada pašvaldības dibinātajās izglītības iestādēs" izdošanas tiesiskais pamats atšķiras no saistošo noteikuma projekta "Par pabalstiem un sociālajām garantijām Valmieras novadā" izdošanas pamata, kā arī kārtības, kādā saņemami ēdināšanas maksas atvieglojumi Pašvaldības dibinātajās izglītības iestādēs un privātajās izglītības iestādēs.</p>

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks